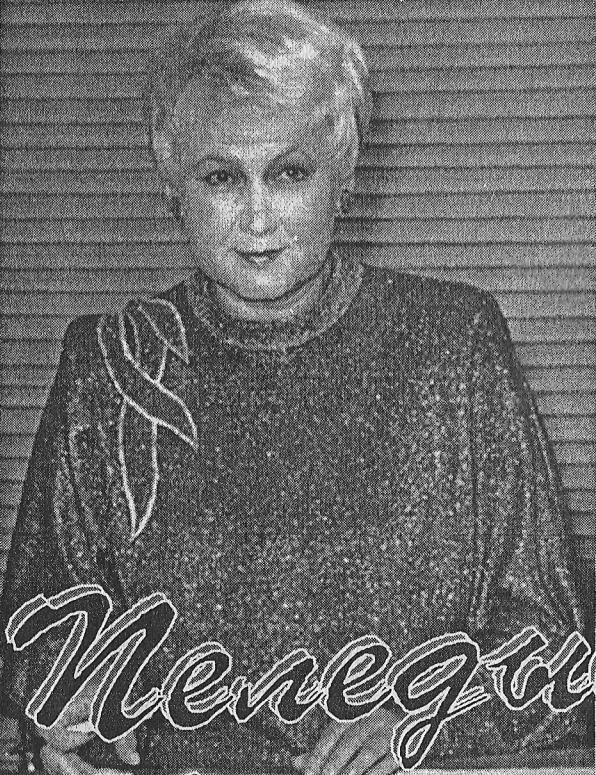

Диктор Р.Рябцева - паша верыштыже.

Менеджер менеджер
Морко ўйыр

Үдьрамашлан мынгар ий теммым такшым огыт ойло. Но ийгот - тиде мемнан поянлыкна. Садлан южгунам тудым луктын каласашат ёрман огыл. Таче Марий телевиденийин дикторожо Р.В.Рябцева шкенжын 60 ияш лўмгечыжым палемда. Мутат уке, тудо кызыт телевиденийиши пашам ок ыште, сulen налме каныште, но ончычсо диктор манаш нигузе йылме ок савирне.

Ше ўдыр адак сомылжым лийже манынак шуктash тўналын. Тунам ялыште самодеятельность виян лиийн. Клуб-влак икте-весышт дene ўчашен выступатленит, чўчқыдын смотрвлак эртенит. Розан вуйлатыме коллектив Морко районышто смотрышто сенышыш лектын. Вара тудо рай-

Кё тугай диктор? Телевизорым ончеда, чылан паледа. Тудо кажне ончышым шкеж дек чаткан кутыралтен колтыймажо, порлыкшо, моторлыкшо, ушыхжо, шыргыжмашыж дene савирен моштышаши. Раш, шыма мут дene калык деке кўлеш информацийим шуктышаши. А Марий телевиденийиштэ эшэ марла да рушла раш моторын кутыралтен колташ кўлун. Р.Рябцева тыгаяк лиийн. Тудым Марий телевиденийим ончышо кажне

Лийин тиde, лийин

Тудо Морко районысо Семисола ялеш шоцын. Ондак верыссе түнгалиш школыш коштын, вара ныл менге тораште верланыше Нурүмбал школыш кажне кечин корным такыртен. А кыдалаш образованийым Моркышто налын. Чыла шотыштат чулым, шке шонымашкыже шуаш тырышыше ўдыр изине-как верыштыже шып шинчен оғыл, чыла могорымат мастьарлыкшым ончыкташ тыршен. Тыгаяк тудо койышан улмаш: чыла vere шуаш, чыла плаш тырышыше. Класс вуйлатыше А.С.Шурапева йоча-шамычлан йокрокланен илаш жа-пым пуэн оғыл, эре ик-таж-мом ыштас тара-тен. Пеледыш лўман ўдыр мураш-кушташ мастьар лийин, кид-йол лывырге, кап-кыл күэ гай шима, талант па-маш гыч вўд йогимо семынек шолын лек-теш. Ик концертат тудын деч посна эртен оғыл. Шочмо ялысекалык веле оғыл, по-шкудо ялыштат Розан да тудын йолташыже-влакын выступлений-ыштам куанен ваш-лийин. Нуно эсогыл Йошкар-Олаштат мастьарлыкшым ончыктенет.

Тыге кече почеш кече эртен, телым кенжек ваштален. Ўдыр күшкын. Теве школат шентелан кодын. Ончылло - күхү, пальдыиме, но онгай корно. «Изи годым ме, йолташ ўдыр-влак, чылан гаяк эмлыйзе лияш шоненна. Эре эмлымвер дene модынна. Шу-кын тунам врач лияш шоненна. Вара клубышына у вуйлатыше только да тудо шек жир калыкым погыш, мем-нам мураш-кушташ туныкташ түнгали. Тирдеч вара доқтыра модиш-влакын шонымаштап вашталтын. Мемнан коклаште ик врачат уке», - шарналтен ойла Р.Рябцева. Тыге ешыштеп лушчо гыч эн кугу йоча школ деч вара вигак пашаш кычкалын, шке районысо Шенше тўвыра портыштё кок ий вуйлатышлан шоген. Пашам йораты-

оныштын чапшым Йошкар-Олаште арален да адак - икымше вер. Мутат уке, ты коллектив шукыштын чонышкышт логалын, а тудын самырык вуйлатышыжым кўлеш ен-влак шекланен шуктегит да Йошкар-Олаш Марий күгүжаныш филармонийыш пашаш ўжынит. Тиде 1965 ийыштеп лийин. Тушто Роза Викторовна луий тыршен. Хорышто мурен, концертлам вўден. Тунамак шкем кўлеш семын күчимыжо, сценыштеп моторын койын кертымкоже, сайын кутыралтен колтымкоже дене ойыртемалтын. Ниине койыш шоктыш-влак вара тудлан диктор пашаштыже кўлеш лийинит.

Салам, телевидений!

Филармонийштеп тыршымых годым самырык ўдырамашын изи йочаже нельян черланен. Врачшамыч каласенит: але паша, але икшыве - ойырен нал. Тунам Розалан йоратыме пашажам ку-далташ пернен. Икмиянр жап икшыве пелен лимек, тудо Марий телевиденийш диктор-влакым погимо нерген пален налын да шке вийжым тергаш шонен пыштен. Вет садак паша кўлеш, йоча тёрлана, күшкеш. Тыге 28 ияш ўдырамаш шонымашкыже шуаш шонен пышта да кугу конкурс гоч эртен кертеш. Телевиденийштеп официально 1975 ий 13 январь гыч ыштап түнгалиш. «Икимше гана эфирыш лекмемым тачат шарнем, - ойла пагалыме дикторна. - Тысе паша нерген тунам нимом пален омыл. Толынам да мылам «Чечас эфирыш лектат, ямдылалт» маныч. Мый гриимым пеш ыштыльым, шкемым моторын чиялтильым. Театрысе гриимым ыштенам улмаш, а тыште йоршеш вес семын кўлеш. Уэш чиялташ вереште. Вара текстым пуштап. Палем: йонылыш деч посна лудаш кўлеш. Мый вуйматом холлап, лудам веле. Но «пашазе» мутеш пижын шинчым. Икимше гана «пасазышт» маным, вара - «пасажышт», «пашажышт». Нылымше гана веле кўлеш семын каласен кертынам. Тунам тыге удан лудмемлан пашаш оғыт нал шонышим. Но кодыштап.

Филармонийштеп
тыршымых годым.

ен пален, тудын дene уремыштеп орын саламлалтынит, почешыже шипак «Ончал, Рябцева кая» манше-вла-кат лийинит.

Р.Рябцева йоча, музика, спорт пе-редача-влакым вўден. Тыгак ен-влак деч пуршио серыш-шамыч почеш ям-дымлиме «Шўмсем пёлек» передачын «озаже» лийин. Кажне серышим шўмжо-гочак колтен, чон коржын лудын, саламламе еннын кумылжымак налын кертын. Икманаш, тудо телеви-видений дене илен, шўлен. Но...

Но шонгыллак манне шомак улош. Тудак йоратыме пашам кудал-таш ўжеш. Тыге Р.Рябцеват телеви-дений гыч кая.

Еш - энергыш

Р.Рябцеван ешъже Йошкар-Олаштет ила. Пелашибе, шочмо аваже. Ўдыржат - ты олаштак, кова-кочам уныка куандара. А пелашибе Роза Викторовна пеш онайын вашлийн. Шкеже тидым пўримашын пёлекше манын ойла. Вет маријже тора Белгород областыштеп шоцын-кушкын. Туштак горный институтштеп шинчымашым поген. Тудым да йолташыже-влакым практикш Киров областыштеп колтенит улмаш. А тушеч ала-молан дыр лач Морко районын, Семисолаш толын лектынит. Пачерланат Розан коваж декак шогалынит. Тыге кок самырык чон икте-весым йоратен шын-ден, 21-22 ияш мариј ўдыр самырык руш рвездын шўмжым йўлалташ тўнгалин. Ойырлымеке, нуным серыш ушен шоген. Рвезе йоратыме танжылан кечеш 4-8 письма дене возка-лен. Шочмо вержым йоратыше ўдыр каласен: «Мый тыщеч нигуш ом кай». Тыге рвезе танже деке толын, пырля-ешым чумыренит.

Роза Викторовна - илышым йоратыше айдеме. Тудын кажне татыштыже сайым, моторлыким мушаш тырша. Чўкыдын концертлаш каштеш, мурзы-влаклан пеледыш аршашым кучкытмымжым ятыр гана ужынам, нунылан поро шомакымат огеш чама-не. А пайремжим тудо шке садыштыже вашлиеш. Кенежым пўртўс деч мотор верым мушаш лиеш мот? Ялыште шоцын-кушшо айдемылан тудо поснек чот шерге, илыш вийим пуш-шо.

60 ийым темымыж дene Роза Викторовнам чыла лудшына лўм дene шокшын саламлена. Тек Тен-дан чыла сай лиеш, илыза пўримашын кажне кечыжлан, кажне минутышлан куанен.

Фото-влакым еш альбом гыч налме,